Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 126. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ЛИПНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THUSDAY, JULY 9, 1981 No. 126. VOL. LXXXVIII

СЕНАТОР ҐОЛДВОТЕР НАЗИВАЄ СОВЄТСЬКУ ПОЛІТИКУ В УКРАЇНІ ҐЕНОЦИДОМ

Вашінгтон. — Елізабет Ларсон кореспондентка „Ню з Ворлд," помістила у виданні цього щоденника за 4-те липня ц.р. таку статтю з Вашінгтону: У час, коли Конгрес взяв під критичний обстріл Совєтський Союз за порушення власної конституції та Декларації Прав Людини Об'єднаних Націй, виступив сенатор Бері Голдвотер республіканець з Арізони, заявивши: „Совєтська політика масового переслідування релігійних груп в Україні в моєму розумінні, є нічим іншим як політикою ґеноциду."

В однім з ряду резолюцій, повзявши тверду лінію проти релігійного переслідування в СССР від часу ратифікації Гельсінкських угод, Б. Голдвотер заявив, що „совєтські поневолювачі брутально знищили свободу релігії і стараються примусово накинути атеїзм."

Ця резолюція закликає до „конкретного привернення „Української Православної і Католицької Церков, разом із іншими незалежними релігійними віровизнаннями. Їх членство, майже виключно у підземеллі, нараховує мільйони людей.

Україна є найбільшою неросійською нацією і в СССР, і Східній Европі. 45 мільйонів українського населення є більше від населення сусідньої Польщі і становить біля 20 відсотків усього населення СССР.

Резолюція (С.Кон.Рез.18) вимагає від президента Регена на підприняття „негайні і рішучі кроки в напрямі вжиття формальних і неформальних контактів із совєтськими офіційними чинниками-в намаганні привернути свободу релігійного віросповідання, як теж іншим незалежним релігійним віровизнанням," як це запевняє совєтська конституція.

Резолюція Б. Голдвотера, що її підтримали 11 сенаторів, також закликає Президента „звернути увагу всіх крайових і міжнародних релігійних рад на суть сталінського злочину та продовжування порушень основних прав людини відповідним закликом, щоб вони також старалися допомогти своїми засобами зреалізувати цю резолюцію".

Заплановано українсько-польську наукову конференцію в Ню Йорку

Джерзі Сіти, Н. Дж. (Я. П.). — У четвер, 25-го червня цього року, відбулася в Джерзі Сіти в приміщенні УНСоюзу чергова конференція представників українських й польської наукових установ у справі тривалої співпраці. На конференції, яка відбулася 3-го квітня в Ню Йорку, стверджено взаємне бажання співпраці.

На цій конференції вже встановлено програму взаємовідносин поміж Науковим Товариством ім. Шевченка й Українською Академією Наук з одного боку, а Польським Науковим Інститутом з другого боку. В конференції взяли участь ред. І. Кедрин Рудницький, голова польсько-української комісії НТШ; д-р Я. Падох, голова НТШ; проф. Т. Гунчак, представник УВАН; проф. Т. Громада, голова ПНІ, й член його управи проф. Л. Блацік.

Результатом конференції була низка плянів, які відносяться до тривалої співпраці, а саме: влаштовування щороку спільної конференції з польсько-українською тематикою; друк доповідів, виголошених на цих конференціях та можливість спільних видань; обмін виданнями; обмін адресарями й взаємне запрошування на імпрези всіх товариств тощо. Щодо конкретних плянів на недалеке майбутнє схвалено влаштувати спільну наукову конференцію в днях 19 — 20-го лютого 1982 року в Ню Йорку та також підготовити в тому році спільну сесію на Конвенції найбільшої американської наукової організації славістів АААСС Восени цього року буде проголошена програма лютневої конференції і прізвища її учасників. Нарада схвалила запросити до участі цій конференції найкращих знавців українсько-польських проблем.

Варто згадати, що у травні наступного року Польське Наукове Товариство відзначатиме своє 40-річчя й що в новій сторінковій серії „Записок НТШ" ще в цьому році появиться двотомна праця проф. Тараса Гунчака до джерел українсько-польських відносин в міжвоєнному періоді, сперта на архівних актах Інституту Пілсудського в Ню Йорку й Лондоні.

В ІРАНІ ШАЛІЄ ТЕРОР

Теґран, Іран. — Започаткований приблизно два тижні тому терор в Ірані прибирає на силі. Продовж однієї ночі в Теґрані розстріляно 27 людей, вістки з провінції інформують про розстріли у різних провінційних містах. Жертвами терору є в першу чергу члени революційної групи Муджагедин-і-Хальк, яка поєднує ліву революційну програму з ортодоксальним ісламом.

Проти тієї групи декілька вже разів виступав аятолла Хомейні, називаючи її головним ворогом теперішнього режиму. Він також заявив, що саме члени тієї групи виконали бомбовий замах на головну квартиру Ісламської республіканської партії,наслідком якого загинуло 72 провідних членів тієї партії на чолі з її лідером аятоллою Махоммедом Бегешті, другою людиною в сучасному Ірані після аятолли Хомейні. Серед населення Ірану, а в першу чергу Теґрану є загальне переконання, що власне члени тієї групи сховали й захищають колишнього президента Абольгассана Бані-Садра, який знак у часі, коли проти нього парламент і служба безпеки переводили слідство, щоб позбавити його президентського становища.

В останньому своєму публічному виступі аятолла Хомейні взивав всіх іранців стати членами служби безпеки й перебрати у свої руки боротьбу з підпільними ворогами ісламського режиму. Закордонні обсерватори іранської сцени побоюються, що такий заклик айятолли Хомейні викличе боротьбу всіх проти всіх, загострить загальний терор та повністю схаотизує країну. Не названий по імені речник ісламських революційних охоронників подав до публічного відома, що бомбу в головний квартирі ісламської партії підложив 23-річний студент, член Муджагедин-і-Хальк-Мохаммед Реза Коляні. Підозрілий у виконанні того замаху не арештований і місце його побуту невідоме.

Бегзад Набаві, правдоподібний прем'єр міністрів, а тепер міністер для спеціяльних справ, заявив, що в ближчому часі, а зокрема перед виборами нового президента, які відбудуться 24-го липня, значно зросте загальний терор, а та загальні різні протидержавні акції. Він також повідомив, що невідомі люди вбили генерального губернатора надкаспійської провінції Гілян, а його заступника важко ранили.

В Іранському парляменті провідні його члени, а в першу чергу мулли, які творять його головну групу, закликують до змідчення терору та масових розстрілів противників ісламського режиму.

Совєтська балерина вибрала свободу

Істанбул, Туреччина. — Від декількох днів ходили по Істанбулу вістки, що видатна совєтська балерина „вибрала свободу" і відмовилася вертатися до СССР. З початку не було відомим її прізвище, але остаточно стали відомі подробиці її втечі та її прізвище. Галина Чурсіна виступала з найкращим совєтським балетом Большого театру і в суботу, 4-го липня, потайки опустила свою кімнату й ніким незавважена зголосилася до турецьких властей з проханням дати їй право азилю. Як подають місцеві джерела вона зголосила бажання виїхати й працювати в ЗСА.

Вістка про вчинок Г. Чурсіної потрясла не лише цілим складом совєтського балету, який саме тепер перебуває в Істанбулі, а ще більше агентами КГБ, які пильнують артистів і не допускають до їхніх контактів з місцевими людьми, але й викликала занепокоєння в Москві. Перший заступник директора Большого балету, Боні Венедикт, спершу заперечив цей факт, а опісля заявив, що він не був на час поінформований. З інших джерел відомо, що

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН НОМІНУЄ ЖІНКУ ДО НАЙВИЩОГО СУДУ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен повідомив у вівторок 7-го липня ц.р., що він номінує жінку, 51-річну Сандру Дей О'Коннор, суддю апеляційного суду в стейті Арізона, на опорожнене місце у Найвищому Суді ЗСА. Сандра О'Коннор, після затвердження її номінації Сенатом, буде першою жінкою, яка служитиме на цьому високому становищі.

„Вона є направду людиною великих кваліфікацій, інтелігенції і відданости", — заявив Президент. Речники Білого Дому і Департаменту Справедливості висловили переконання, що погляди судді О'Коннора збігатимуться з поглядами президента Реґена на такі справи як, наприклад, аборти, насильне перевожування шкільної дітвори з однієї школи до другої з метою осягнути расову рівність тощо.

З першої реакції в Сенаті виглядає, що Сандра О'Коннор буде потверджена великою більшістю голосів, хоч її раніші погляди, зокрема на справу абортів викликають деяку опозицію серед сенаторів і громадських організацій. На короткій пресовій конференції у Фініксі суддя О'Коннор вімовилась виясновати своє становище до багатьох справ, кажучи, що вона залишає ці справи для сенаторів, які переводитимуть переслухання в її справі, згідно з справі її потвердження на становище члена Найвищого Суду.

Сандрра Дей О'Коннор

Натомість президент Реґен, запитаний кореспондентами відповів, що він повністю вдоволений поглядами О'Коннор на справу абортів й інші контроверсійні в народі справи.

ВОЛОДИМИР ПОЛОВЧАК ПОГРОЖУЄ САМОГУБСТВОМ

Чікаго, Ілл. — Пресове агентство Ассошіейтед Пресс інформує, що Володимир Половчак, український юнак, який відмовився разом зі своєю сестрою повертатися з батьками до Совєтського Союзу, погрожує самогубством, якщо його суд захоче насильно вислати до СССР.

Адвокат Володимира Генрі Голцер повідомив про це апеляційний суд, який якраз тепер розглядає справу Володимира. При тому згаданий адвокат просив апеляційний суд потвердити рішення суду про віддачу малолітнього неповоротця під опіку стейтових властей.

Репрезентант родини Половчаків адвокат Ричард Мендел, заперечив твердження про самогубство, заявляючи, що Володимир ніколи такого не висловлював і взагалі нічого негативного про Совєтський Союз не говорив. Коли запитали юнака чи він повернеться в Західню Україну, якщо суд віддасть його знову під опіку батьків, Володимир прямо відповів „ні" і нічого не згадував про самогубство, — заявив Мендел.

Другий адвокат Володимира, Юліян Куляс, заявив кореспондентам, що його клієнт дуже добре закліматизувався в З'єднаних Стейтах Америки.

МОСКВА ЛІКАМИ НИЩИТЬ ІНАКШЕДУМАЮЧИХ

Москва.— В травні ц.р., недовго перед відкриттям чергового Міжнародного конгресу психіятрів в Стокгольмі, Міністерство охорони здоров'я в СССР повідомило офіційно, що в психушках СССР значне число таких, „що плюгавлять соціялістичну батьківщину". Число таких людей творить один відсоток усіх приміщених у психушках. На конґресі в Стокгольмі піднесено цю справу, а недавно прибулий з СССР лікар-психіятр Александер Волошанович подав докладніщі деталі про це.

Крім інформацій поданих в комісіях конгресу і на його пленумі доктор Волошанович на запрошення пресі й інших суспільних чинників відбув окрему пресову конференцію. Він сам провіряв і опікувався 40 людьми, яких піддавано спеціяльному лікуванню в психушках. Доктор Волошанович подав, що урядові чинники в СССР, а головно всемогутє КГБ намагається сильними медикаментами, електричним шоком ломити людей, а кого не дається зломити, того лікарі й обслуга в домах божевільних намагається знищити. На запит, скільки таких людей може бути в тюрмах і психушках СССР, Волошанович заявив, що принаймні 500, але це напевно применшене число. Він також подав, що підставою, притримування людей у божевільнях є кляcифікація людей як „соціяльно небезпечних", тобто незгідних з комуністичним режимом.

Д-р Волошанович прибув на захід 1980 року і його інформації є з найновішого часу. Він пояснив, що режим в Совєтському Союзі поступається тільки у випадку гострих засобів совєтського поступування і протисовєтських виступів за кордоном. Тому він запропонував, щоб такі виступи поширити й зміцнити, зокрема, щоб журналісти присвятили більше часу й місця тим справам. Він просив, щоб у вільному світі спеціяльну увагу присвятили членам Московської комісії для розгляду надужить психіятрією. Членів тієї комісії арештовано й запроторено до тюрем, звідки вони не мають вигляду вийти, якщо за них не будуть упоминатися.

В Америці

МЕДИЧНА ПРОГРАМА „Медікер", якою користуються особи, які перейшли вже на емеритуру, знайшлася у ще більших труднощах, як, наприклад, пенсійна програма „сошіял секюріті". Речники Уряду заявляють, що програма „Медікер" протриває найдалі до 2000-го року, якщо Уряд спільно з Конгресом не пороблять заходів, щоб перекинути до цієї програми фонди з інших програм. Загально думають, що Уряд вийде також з пропозицією підвищення вкладок, якщо перевірка викаже, що програма дійсно стоїть перед банкротством. В минулому році з цієї програми було виплачено 25,4 більйона долярів, майже на чотири більйони більше, як в 1979 році.

ДЕМОКРАТИЧНІ ЛІДЕРИ в Палаті Репрезентантів, які в минулому були дещо пригноблені великою перемогою Уряду у голосуванні над бюджетом Адміністрації Регена, спромоглися тепер змобілізувати нові сили до тактичної „контратаки", яку вони думають розвинути при черговій конфронтації з Урядом у дискусії і урядовим над програмою податкової системи. Конгрес розпочав знову свою працю після короткої перерви у зв'язку зі Святом Незалежности ЗСА і керівники демократичної більшости в Палаті Репрезентантів працюють повною парою, щоб тим разом виграти „змагання". Голова конгресової комісії способів і засобів Ден Ростенковскі заявив, що президент Роналд Реґен не може кожного разу розчислити на підтримку його економічної програми, хоч у його заяві, кажуть політичні спостерігачі, відчувалось побоювання, що й тим разом консервативні демократи з південних і західніх стейтів підтримуватимуть Регена, щоб, як це вони пояснюють, дати йому можливість вичерпати всі зусилля для покращення загальної економічної ситуації в ЗСА.

НЮЙОРКСЬКА ПОЛІЦІЯ затримала Чарлза Сірса людину з бритвою у закривавленій кишені, яка в останніх десятьох днях держала в терорі бодай нижню частину Мангеттену. Сірса, згідно з інформаціями поліції, обвинувачують у вбивстві однієї людини і поранені другої. Але загально думають, що він є відповідальний за принаймні чотири вбивства і 13 тяжких поранень при допомозі бритви. Бандит, про якого говорять, що він „психічно незбалансований", нападав на свої жертви зі заду і перерізував бритвою горло.

РЕЧНИКИ АВТОМОБІЛЬНОЇ індустрії в Детройті повідомили, що продажа автомобілів американського випуску в червні знову зменшилася на 2,5 відсотка. Ці речники також заявили, що місяць червень був найбільш повільним місяцем під оглядом продажу авт від 17-ох років. Компанія Крайслера показує невеличкий зріст у порівнянні з минулим роком, коли крайслер стояв перед банкротством. Всі інші компанії навіть не дорівняли минулорічного продажу. Загалом автомобільні компанії продали досі 203,293 автомобілів, що становить 28,2 відсотка всього продажу авт у ЗСА.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Александер Гейг правдоподібно носиться з думкою ліквідації ресорту оборони прав людини при Державному департаменті після того, як деякі члени Сенату своєю поведінкою і нападами змусили до резиґнації Ернеста Лефівера, номіната президента Регена на це становище. Лефівер, як відомо, попросив пізніше Президента зняти його із списку номінатів, коли побачив, що Сенатська комісія для закордонних зв'язків не буде підтримувати його номінації. Запитаний кореспондентами чи це місце в Державному департаменті залишиться порожним, речник цього Департаменту, Дін Фішер, заявив, що „правдоподібно так", але це питання залишається все ще відкритим. При тому речник заявив, що Державний департамент затрудни Ернеста Лефівера на дорадника у справах терроризму і контртероризму. Цей пост не вимагає потвердження Сенату. Фішер при тому додав, що Лефівер буде консультантом для державного секретаря для різних справ, які також можуть включати справи оборони прав людини.

СТЕЙТОВА ВЛАДА в Каліфорнії затурбована великим напливом азійських втікачів, які в більшості осідають на постійно у цьому стейті і бодай половина з них знаходиться тепер на удержанні програми „велфер". Стейтові речники в Лос Анджелесі повідомили, що під теперішню пору в околиці Лос Анджелесу знаходиться приблизно 52,000 втікачів з Індонезії. З цього числа аж 36,000 живуть з „велферу". Крім того 7,500 втікачів знаходиться в Сакраменто (5,500 на „велфері"). Подібна ситуація є також в інших повітах стейту.

СОЮЗІВКА ВІДКРИЛА 29-ий ЛІТНІЙ СЕЗОН

Союзівка. (Л. В-а). — „Свою" Союзівку, звідусіль — з Америки і Канади, ба навіть з Европи й Австралії, не зважаючи на зливний дощ, що час від часу полоскав доброто українських відпочивальників тут (як і скрізь в східніх стейтах цього довгого кінця тижня, від четверга 2-го липня до суботи, 4-го липня), відвідало понад дві тисячі осіб. В цих днях з неділею 5-го липня включно Оселя УНСоюзу привітала гостей „своїм" гуртом, „своєю" піснею, „своєю" кулінарією, а навіть „своїм" партнером чи партнеркою в танці. Всі ці тисячі і сотні вакаційників провели тут кілька чарівних днів, бо про них подбали працьовиті й ініціятивні 80 працівників оселі на чолі з управителем Володимиром Квасом, відкриваючи 29-ий з черги літній сезон.

Вже в п'ятницю, 3-го липня, була цікава програма після різноманітних денних відпочинкових і інших активностей, навіть прогульки по оселі, що принадна і гарна, „як красуня гуцулка" — за висловом Марії Римської — де „цей басейн на стрімкому узбіччі гори; цей потік, що так романтично в'ється між білими каменюками; ця тераса над басейном, що з неї такий відкритий вид на гори; ці пасма гір у далекій синяві; ці чепурні палатки, ці Ворохта, Дукля, Ужгород, — де все це нагадує рідні Карпати, рідні краєвиди!"

Програмою в п'ятницю, 3-го липня, розпочато 29-ий літній сезон на Союзівці і вшановано 205 роковини проголошення Незалежності ЗСА. Програму уклала і вела Аня Дидик, постійний конферансьє оселі вже восьмий рік. Вона прочитала уривки з Деклярації Незалежности по-українському і по-англійському при музично-вокальній супровід Оксани Тромси. В'язанку патріотичних популярних американських пісень відіграли Дорко Сенчишин (бубни) і Алекс Худолій (акордеон). Тоді ж у п'ятницю виступили вперше на Союзівці гості з Канади, тріо „Волошки" з Ошави, в складі: Рома Набережна, Марійка Івашко-Класен і Віра Фук, з багатьма українськими піснями. Їм акомпаньювали три гітаристи і один бубніст. Американські українці тепло вітали канадських співачок, жадаючи від них пісень-наддатків.

Перед програмою конферансьє представила господаря оселі В. Кваса і визначних гостей, присутніх на вечорі: д-ра Богдана Волошина, пароха; заступницю головного предсідника УНС Марію Душник, головного редактора „Свободи" Зенона Снилика, головного радного Михайла Сороку, головного контролера проф. Івана Телюка,численних секретарів УНС і визначних спортовців-гостей, серед них — гостя з Австралії Омеляна Бучацького.

В п'ятниця до забави „під зорями Союзівки" приграва оркестра „Темпо", а в суботу, з увагу на дощ, забава відбулася в закритих приміщеннях — у залі „Веселки". Тут грали дві оркестри — оркестра Союзівки і оркестра „Червона Калина" з солісткою Оксаною Тромсою. Суботня мистецька програма включала крім повторного співу тріо „Волошок" також виступ чотирьох танцюристів з ансамблю „Соколи".

Окремою атракцією на тенісових кортах оселі були тенісові змагання, перші в сезоні, за мистецтво УС ЦАК—Схід. Також було закінчення тенісового табору на оселі, і молоді адепти цього все більше й більше популярного серед українських поселенців спорту власне також виявити своє вмінія і подивляти вміння інструкторів чи батьків (Про тенісові змагання див. у щоденнику на іншому місці.).

Вдалим „набутком" цього сезону на Союзівці є піаніст і акордеоніст, композитор Леонід Вербицький, — щойно два роки тому з України — автор популярних „Лелек" і інших пісень легкого жанру, як і композитор серйозних творів у різних жанрах. Таких творів він наличує з своєму доробкові 400. Л.Вербицький є теж музичним керівником і концертмайстром театрального-естрадної групи акторів — „Ми з України", що виступатиме тут також у цьому сезоні. Маестро Вербицький вперше в цьому сезоні акомпанував керівникові програм Ані Дидик. Народжена в Джерзі Сіти, вона і з далекої Арізони знаходила стежку до рідного гурту українців влітку, приїжджаючи сюди на шкільні вакації, коли Аня Дидик — вчителька математики у 5 і 6-ій клясі приватної школи у Феніксі — відкладала математику на пізніше, щоб віддатися цілковито сценічному мистецтву, яке студіювала в Ратгерському університеті, здобувши тут у свій час ступінь бакалявра з драми. Тепер вона працює над магістеркою і також з драматичного мистецтва, зрезигнувавши тим часом з учительської професії в Арізоні, бо повернулася на схід ЗСА до рідного Джерзі Сіти, де має намір мешкати, працювати і вчитися.

Маючи таких співробітників, адміністраторові оселі не важко було подбати про те, щоб відкриття Союзівки пройшло вдало.

Початок літнього сезону тут також позначився зміною дитячого табору з дівочого на хлоп'ячий в суботу, 4-го липня, попиcом дівчаток, які багато чому гарному, українському, навчилися під керівництвом фахових виховників. Тепер черга на хлопчиків; а незабаром буде курс танців і двотижневий Фестиваль молоді та інші принади й атракції, в яких переплетено приємне з корисним.

У неділю по полудні, коли виглянуло сонце, багато молодих людей забавлялись на терасі павільйону „Веселка" і купалися в басейні. Нові гості на тижневе перебування займали кімнати, а ті, що від'їздили після триденного вікенду, обіцяли собі повернутися знов на Союзівку.

У світі

ПРИВЛАДНА ЯПОНСЬКА Ліберальна демократична партія, яка, не зважаючи на таку назву є партією консерватистів,зазнала болючої невдачі в міських виборах у Токіо. Вона втратила чотири мандати й має тепер 52 мандати на 127. Таким чином вона не має більшости, як не мала досі, але є найбільшою партією й тому творитиме коаліцію з найближчими до неї угрупуваннями. В утраті чотирьох мандатів додатковою невдачею є те, що три з тих мандатів перебрала комуністична партія. Комуністична партія Японії має тепер 15 мандатів у міській управі Токіо і займає друге по величині місце на опозиційному крилі. Дотепер друге місце займала соціялістична партія, але комуністи тепер перевищили її в кількості мандатів. Головна опозиційна група — Комеіто, або Партія чистого уряду — також дістала один мандат більше й матиме тепер 27 мандатів. Губернатор столиці тепер не був переобраний.

НОВІ БОЇ Й НОВІ вияви жорстокостей мали місце в Ель Сальвадорі. Партизани заатакували урядові війська в двох пунктах. Вони напали на місто Чалятенанґо, яке лежить в північній частині Ель Сальвадору, але в короткому бою урядові частини їх перемогли. Такий самий перебіг мала атака партизанів у східній частині країни, тобто в районі Кабанас. В Кабанас невелике з'єднання партизанів нав'язало бій військовій частині і після короткого часу, зазнавши важких втрат, розбігося. Військове командування назвало обидві атаки „атаки десперадос". Такі акти трапляються останнім часом щораз частіше й швидше приписують їх розкладові серед партизанів та намаганням їхнього політичного керівництва за всяку ціну продовжувати збройну боротьбу. В місті Ляс Вуельтас відкрито десять тіл повбиваних людей. Місцеві свідки зізнали, що день перед тим невідомі напасники повитягали тих людей з їхніх хат і забрали в невідоме. Припускають, що цей акт був частиною очищувальної акції, яку тепер ведуть скрайні праві елементи проти прихильників лівих партизан.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Польща напередодні конґресу компартії

Із кінцем червня ц.р. у Польщі закінчено вибори делегатів на конгрес компартії, що має початися 14-го липня; вибрано 1,967 делегатів. Подають, що більшість із них не належить до скрайніх відламів партії і тому передбачають, що Станіслав Каня переможе в користь своєї політики, яка домагається певних поміркованих реформ.

Але проблеми, які стоять перед польською компартією, є важкі і скомпліковані. В першу чергу, на самому конґресі прийде до конфронтації поміж просовєтськими і антисовєтськими течіями; порушуватимуть економічні проблеми та питання комуністичної цензури і робітничого руху.

Польська економія попала в блудне коло, спричинене зменшуванням експортів, браком твердої монети для закупів сирівців та всякого роду машинерії. Не зважаючи на впровадження карткової системи на м'ясо, молоко, масло, риж, готові кашки, овочі, папіроси, всякі хемікалії і нафту — перед крамницями в усіх містах можна бачити великі черги.

Хоча більшість банків-вірителів на Заході дають всякі можливі полегші у фінансовій ділянці для Польщі, існує небезпека, що раніше чи пізніше напевно прийде до фінансового краху.

Інша справа — це безустанні домагання „Солідарносьці" про нові концесії, як: право на страйки, підвищення заробітних платень, вільні від праці суботи тощо.

Недавно Асоціяція польських журналістів ухвалила ряд резолюцій, домагаючись більшої свободи писаного слова. „Ми віримо, що не виявлення правди, а її викривлення, не критика, а її заборона, є загрозою для права і порядку", — сказано в резолюції.

Наприклад, для польської преси писати про стосунки між Польщею й Совєтським Союзом, чи про мілітарний союз з Москвою — це табу. Все це — заборонені теми. Навіть „Трибуна Люду" офіціоз компартії, останніми часами дещо віддзеркалює ідеологію „Солідарносьці", що означає певне, хоч частинне, сприйняття постулятів робітничого руху. Тому що навіть таке частинне сприйняття позицій „Солідарносьці" є великою єрессю у Москві, „Трибуну Люду" важко роздобути в Празі, чи Східньому Берліні.

Реасумуючи, можна сказати, що всякі рішення надходячого конґресу польської компартії будуть залежні від настанови Москви. Відомо, що офіційна совєтська преса безнастанно перестерігає Польщу перед „контрреволюційною змовою" польських „реакціонерів" з Америкою і іншими країнами Заходу.

І давніше поїздки Михаїла Суслова і тепер А. Ґромика до Варшави, не ворожать нічого доброго для Польщі. Совєтські війська далі є згромаджені на польсько-совєтському кордоні, а деякі частини совєтської армії переводять „маневри" з польськими частинами. Далі, чехо-словацькі та східньо-німецькі органи безнастанно перестерігають варшавський режим перед небезпекою з боку „міжнародної реакції".

Важко передбачити під цю пору як далеко може Каня контролювати як і просовєтських „твердолінійників", так і теж пристрасних прихильників лібералізаційних реформ. Знаємо, що Москва ніяк невдоволена нерішучістю Кані, хоча вона знає, що, наприклад, такого загорілого просовєтчика як Стефан Ольшовскі, ледве чи виберуть на голову компартії.

За цим конґресом приглядатимуться як з Москви, так і з Вашінгтону, бо у великій мірі від його висліду залежатиме дальший розвиток американсько-совєтських відносин.

МАСИВНІ НАПАДИ вуличних юрб у деяких містах середньої Англії, а в першу чергу в Ліверпулі, на англійську поліцію й жертви, які потерпіла наслідком цих нападів поліція, змусила англійський уряд до рішучих протизаходів. Вуличні демонстрації належать в англосакському світлі до незаперечних прав кожного громадянина. В Англії кожен індивідуум і кожна група, як і в ЗСА, може виходити на вулицю зі своїми претенсіями. Але криваві бійки, грабунки, нищення й палення крамниць, магазинів тощо, які мали місце останнім часом, змінили загальну поставу до демонстрантів. Демонстрували африканці й члени різних азійських груп, які поселилися в Англії, шукаючи кращих життєвих умов, як ті, які є в їхніх країнах. Ті новоприбулі не могли ані пристосуватися до англійських умов, ані ввійти в аглійське суспільство, ані включитися в англійську культуру. Коли ж до того ще й долучилися різні матеріяльні недоліки, незадоволення перемінилося у ненависть проти Англії і її мешканців, а в першу чергу проти влади і поліції. Усіх ранених поліцистів є сотні, в самому Ліверпулі число ранених поліцистів осягнуло цифру 255.

Панас Феденко

„МИ ЦЬОГО НЕ ЗАСЛУЖИЛИ..."

(40-ліття походу Гітлера на Схід)

В четвертій годині ночі з 22-го на 23-тє червня 1941 р. посол німецького уряду в Москві граф Шуленбурґ передав міністрові Молотову лист, повідомивши, що німецькі армії вирушили, на схід від демаркаційної лінії на територію Совєтського Союзу. То було фактичне проголошення війни. На це Молотов міг тільки, затикаючись, відповісти: „Ми цього не заслужили". По правді, він міг би сказати: — „Ми цього не сподівалися".

Провал стратегічного пляну

Увесь „стратегічний плян" Сталіна-Молотова провалився у ту ніч. Це ж вони мріяли, що війна Гітлерової Німеччини зі західніми великодержавами від 1-го вересня 1939 року буде виточувати кров Франції й Англії, а московські політбюрократи будуть спокійно споживати здобутки свого союзу з Гітлером: „Визволення Західньої України, Басарабії, Білої Русі, республік Прибалтики. Апетит політбюрократів збільшився так, що вони домагалися від Берліну згоди на прилучення до московської сфери впливу Царгороду з протоками до Середземного моря.

Плян політбюрократів — викликати війну між „буржуазними державами" — не новий, він чисто „ленінський". Ще 1912 року Ленін писав до письменника Максима Ґорького про свою надію на поширення війни між Балканськими державами на воєнний конфлікт між Австро-Угорщиною та Росією. Вождь большевицької фракції мав тільки сумнів, чи „Франція і Ніколашка" вступом до війни зроблять нам утіху" (сделают удовольствие). Бо війна — це шлях до революції.

Про довір'я Сталіна до союзника Гітлера, що фюрер буде додержувати „пакту про ненапад і приязнь" з 23-го серпня 1939 року, згадував Нікіта Хрущов у промові на XX з'їзді Компартії 1956 року. Велике було розчарування Сталіна: він навіть не промовив до людности совєтської імперії після німецької агресії, а доручив Молотову прочитати проголошення, що починалося сентиментальними словами: „Брати і сестри!"

Похід на Схід

Похід німецьких армій на Схід був напочатку успішний. Серед населення СССР і в армії були поширені надії, що з приходом німецького війська „гірше не буде". Однак скоро настало в масах підсовєтської людности розчарування, яке оживило дух спротиву окупантові в війську й серед населення. Засліплені легкими перемогами провідники німецької „Третьої імперії" трактували підсовєтські народи, як „нижчі раси", достойні тільки служити „вищій расі", а деякі народи засудили на фізичне винищення — жидів і циган.

Хоч спроба Гітлера покорити Англію в 1940 році не вдалася, однак фюрер надіявся, що панування на сході Европи забезпечить йому остаточну перемогу над ворогами. В Берліні легковажили ресурси Британської імперії, якій поспішили допомагати австралійці та канадці і за якими дещо пізніше виступила на воєнну арену могутня республіка Вашінґтона.

Перестороґа перед віроломством

Оглядаючись на події того часу, можна робити різні здогади про можливості Другої світової війни. Відомий американський дипломат Джордж Кеннан писав у своїх споминах, що західні великодержави, в своєму інтересі, не мусіли б так щиро допомагати урядові Сталіна в війні з Гітлером: мовляв, Сталін готував Другу світову війну, то за свій союз з Гітлером мав би заплатити високу ціну. Адже, при всіх великих успіхах армій Гітлера на Сході за його плечима на Заході, росли збройні сили Великобританії й Америки, а на сході Европи, навіть, коли б німецьке військо дійшло до Уралу, воно „висіло б у повітрі" в безмежних просторах.

Д. Кеннан знає, що політика не має сентиментів (вдячности), і перестерігав свій Уряд перед віроломством московських політбюрократів. Порад дипломата в Вашінґтоні не послухали. Кеннан писав, що після поразок Гітлера Рузвелт на конференції в Ялті 1945 року ставився з великим довір'ям до Сталіна і не вважав на перестороги Черчілла, котрий краще розумів наміри московських політбюрократів. В той час рішуча політика західніх великодержав могли б відкинути імперіялістичні вимоги Сталіна. Цьому перешкодили „дитячі помилки" (Childish mistakes) Рузвелта, котрий трактував Сталіна як ліберального демократа...

Потоптання людських принципів

У Ялті поділено Европу на сфери впливу, при чім „львину пайку" дістав Сталін, котрий мав би відповідати за свій союз з Гітлером, що довів до Другої світової війни і до смерти мільйонів людей у цілому світі. Конференція у Ялті потоптала всі високі, людяні принципи, що були поширені в пропаґанді західніх великодержав. Це відноси-

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Рефлексії після виставки М. Мороза

Нечасто трапляється переживати цього роду духовий пир, який мали присутні на виставці Михайла Мороза 17-го травня ц.р. в Українському Інституті в Ню Йорку. „Не зважаючи на те, що в цей день відбувалися різні гарні імпрези у нашій метрополії, як також у Філядельфії, я щаслива, що вибрала відкриття виставки. 59 чудових картин справили глядачам велику приємність". Такими словами зустріла мене моя товаришка по фаху.

У відкритті брали участь ред. І. Кедрин-Рудницький, д-р Я. Лешко та двох дуже добрих музик-солістів — І. Жук, відомий і цінений піяніст, та Р. Савка — скрипаль. Усі вони заслуговують на правдиве признання за свої виступи.

Окрему увагу треба звернути на характер доповіді мгр Рожі Смеречинської-Шуль п. з. „Взаємовідношення музичних елементів у мистецтві Михайла Мороза", яка, як я довідалася, викликала сильне враження на присутніх. Цієї, на високому академічному рівні, доповіді слухали з великою увагою образотворчі мистці як і музики, чи ті, хто цікавиться тими родами мистецтва. Слухачі нагородили її спонтанними оплесками та китицею квітів.

Заінтриґована цікавою для мене темою я відвідала мгр Рожу Шуль, щоб прочитати скрипт. Глибоко філософська доповідь Рожі Шуль напевно мусіла відкрити очі багатьом на оцю важну відміну характеру творчости М. Мороза, значить, на їх музичність, переконливо доказуючи це прикладами з науки естетики мистецтва і його довгої історії.

Рожа Смеречинська-Шуль, людина з великим знанням свого фаху (мистецтвознавства і музикознавства), подібно як і у давніше друкованих по журналах і щоденній пресі численних рецензіях концертів, критиках виставок й довших фахових статтях на мистецькі теми — виказала як справді професійний, не дилетантський підхід до мистецьких творів може допомогти чіткому їх розумінню

Вона, між іншим, є автором великої монографії про малярство Олекси Новаківського (яка ще не вийшла з друку), як також книжки „Основи музичного мистецтва: теорія і історія" — вичерпного підручника, що вже від 1973 року служить як посібник для приготування кандидатів до дипломних іспитів.

Я, як музик та любитель малярства, признаю, що доповідь була для мене ревеляцією.

Її оригінальна доповідь гармонізувала з піднесеними переживаннями гостей, які прибули з далеких місцевостей, щоб подивляти майстерні твори М. Мороза.

Наталія Котович

Роман С. Голіят

Східня політика Ватикану

IV

В половині січня 1940 року прибув до Берліну довірений Митрополита прелат о. Петро Вергун і докладно повідомив папського нунція про положення церкви в Галичині. В листі від 10 го жовтня 1939 року Митрополит Шептицький просив св. Отця, щоб він дозволив йому „вмерти за віру і єдність церкви", бо це буде добре" як хтось станеться мучеником цієї інвазії..." (стор. 199).

Дня 14-го жовтня 1944 року, три місяці після приходу совєтських окупантів, Митрополит Шептицький у своєму пастирському листі закликав усі парохії, щоб кожна з них склала бодай 500 рублів на допомогу хворим і раненим червоноармійцям і щоб до 1-го грудня переслати збірки до митрополичої канцелярії. Єпископ Сліпий у своєму листі до совєтського уряду запевняв власті, що Церква не вмішується в політичні і військові й світські справи, долучивши до листа листу вимог, у яких було сказано про вчення в школах, а яке заборонялося в СССР. (стор. 225)

Дня 5-го листопада 1944 року помер у Львові Митрополит Андрей Шептицьки. Вулицями Львова, що знайшовся знову під совєтською окупацією, в похоронному поході взяли участь 150 священиків, як латинських, так і східнього обряду, 200 студентів теології і десятки тисяч вірних, між ними представник совєтської влади — секретар КПартії України Нікіта Хрущов.

Наслідник Шептицького, архиєпископ Йосиф Сліпий у листі по-латині, наданому в Москві, інформував Ватикан про величавий процесійний похорон Митрополита Шептицького, на що дала згоду совєтська влада. (стор. 244).

Дня 27-го лютого 1945 року, за „благословенням" Сталіна, на місце померлого єпископа Сергія, церемоніяльно вибрано патріярхом всієї Росії Алєксєя. Він негайно повідомив українських уніятів католиків, щоб вони зірвали з Римом, мовляв, Митрополит Шептицький і його співробітники завели себе в гітлерівське ярмо. 11-го квітня, майже місяць перед закінченням війни, Архиєпископа Сліпого і чотирьох інших єпископів, які не були готові зірвати з Римом, заарештовано, їхні резиденції перешукано і під „претекстом" їх „коляборації" з німецькими окупаційними властями — вивезено. В березні 1946 року Архиєпископа Сліпого засудили на довгі роки примусової праці. Його звільнили після 17-ти років, на інтервенцію Папи Івана XXIII. Тут Штелє теж згадує, що о. Григорій Костельник перебрав провід над тими, які надіялися, що зможуть бодай затримати субстанцію своєї Церкви, якщо відділяться від Риму. В березні 1946 року синод уніятських священиків без єпископів — відкликав унію з Папою. В Карпатській Україні єпископ Теодор Ромжа, якому большевики не могли нічого закинути, згинув в жовтні 1947 року у заплянованому автомобілевому випадку. Щойно в лютому 1949 року наступив кінець насильної розлуки з Римом. (стор. 247).

Автор згадує про Катинь, договір ген. Сікорського зі Сталіном, організацію польського війська на терені СССР, звільнення ген. Андерса з московської тюрми, масову участь польського католицького духовенства в рядах, навіть комуністичних частин польського війська, відмову о. Волтера Цішека бути капеляном у польському війську — (тут автор помилково пише, що Шептицький вислав американського ісусовця о. Цішека на місійну працю в Сибір, бо о. Цішек у своїй книжці — „З Богом у Росії" підкреслює кількакратно, що Митрополит Шептицький відраджував йому їхати в Сибір, вказуючи на великі труднощі) про дії українського підпілля і Українську Дивізію „Галичина".

Совєтський режим у Румунії, Болгарії й Мадярщині не застосував репресій до уніятської Церкви, які вони застосували в Галичині.

У 1945 році, після закінчення Другої світової війни Ватикан надав право голові місцевого єпископату іменувати єпископів, тобто, повернув до тактики Дербінея з 20-их і 30-их років. А з цим, почали знову наставляти засекречено єпископів у тих країнах, у яких немає папських делегатів.

На третій сесії Ватиканського Собору 20-го жовтня 1962 року канадський Митрополит Максим Германюк вимагав вияснення відносно „переслідуваної мовчазної Церкви". В половині листопада 15 екзильних українських єпископів у своїй декларації гостро критикували присутність на Соборі православних „спостерігачів" з Москви і вимагали звільнення митрополита Сліпого „єдиного, який залишився при житті з одинадцяти членів Українського єпископату — останні загинули в большевицьких тюрмах". (стор. 396).

З початком 1963 року, на інтервенцію Папи Івана XXIII, Хрущов дав згоду на „помилування" Архиєпископа Сліпого. Після 17-ти річного ув'язнення у Сибірських концентраційних таборах Архиєпископ Сліпий прибув до Москви. Він заявив, що не бажає „помилування", тільки справедливого суду. Він не хотів ніякої ласки й не хотів залишити країну. Совєти вимагали, щоб „звільнення Сліпого не було вжите на шкоду інтересів СССР". (стор. 308).

(Закінчення буде)

Богдан Остап'юк

На черешні...

(Спогад з циклу: „Давній Тернопіль")

Коли настане гаряче літо на Флориді, а воно, звичайно, починається скоріше чим в умірковану кліматі і триває довше, бо аж до кінця жовтня, — тоді кожен у вільних від праці хвилинах шукає прохолоди на березі океану під тінями пальм. Постійний вітрець, що віє з далекого сходу понад океан, охолоджує береги Флориди та злагіднює субтропікальну спеку. Сидячи у тіні пальм та споживаючи „Барбарос чері" (червоні овочі дещо більші за нашу черешню, солодкі, мають багато вітаміни „Ц"), линеш гадкою у далекий Тернопіль і згадуєш черешні, які ми колись зривали у власному лісі, в Гаях Великих.

У половині червня дозрівали у нас суниці, полуниці винні вишні т. зв. „марени" та черешні, і то не лише в Гаях, хуторах, чагарниках, але також і в підміських садах, городах. У той час кінчилося навчання у школах і наставав безжурний час вакацій. наша молодь вибиралася на черешні до Гаїв Великих, славних із своїх садів, у яких росло чимало різних сортів черешень. У садах росли щеплені черешні, а в лісах дикі сорти — рожевих, червоних та чорних. Кремезні дерева черешень доростали до 25-30 стіп висоти, а їхні стовбурі були такі грубі, що треба було двох дорослих людей, щоб обняти таке дерево. Не раз, бувало зародили такі черешні, що як то кажуть, не було видно листя, лише самі черешні...

Першими, які насолоджувалися цими соковитими овочами, були стада шпаків, гайвороння та іншої пташні, які налітали на черешні, і, звичайно, з'їдали найкращі овочі, що їх на верхів'ях дерев навіть при допомозі ключки не могла досягнути людська рука... На черешні у той, передженивний час, коли усі пільні роботи були закінчені — за вийнятком сінокосів — вибиралися міщани возами зі своїми родинами на цілий день. Бувало, спутавши коней (щоб не втікали далеко в ліс), залишали ми їх на попас на полянах-галявах, а самі узброївшись довгими ключками, коновками, спиналися на дерева черешень, молоді — босоніж, а старші при допомозі драбин. На землі під черешнями залишалися малі діти, дідусі та бабуні, яким ми згори скидали найкращі галузки з

(Продовження на ст. 3)

Володимир Барагура

ЛЬВІВСЬКИЙ СОБОР 1946 —НЕВДАЛИЙ АКТ ЛІКВІДАЦІЇ УКЦ

II

У журналі „Наука і суспільство" (Київ, 1973) Сергій Даниленко вмістив дуже ненаукову статтю п. н. „Винні перед народом" з напастю на Патріярха Йосифа I, базовану на принципі „уніято-націоналістів". Цей самий „уніято-націоналістичний" принцип є провідним мотивом іншої статті нібито публіциста Клима Дмитрука, друкованої в „Радянській Україні" за січень 1973 року п. з. „Балаган войовничих уніятів".

Поки зупинитися на т. зв. „львівському церковному соборі" 1946 року, розгляньмо коротко передісторію цього ганебного акту насилля над совістю кількох мільйонів українців-католиків і придивімся подіям, які невідхильно віщували цей „собор" і які довели до його кульмінаційного пункту — ліквідації УКЦ. Цей по своїй суті трагічний акт, а по інсценізації й режисерії — фарс, що його зіграли підставлені аранжерами актори, мав теж свою трагічну увертюру.

Уже під час першої короткої окупації совєтами восени 1939 року нависли чорні хмари над УКЦ. Згадує про них тодішній архиєпископ Йосиф Сліпий: „Я лягав спати ввечорі, не бувши певний чи вранці встану на волі". Після вибуху німецько-совєтської війни в 41 році москалі малощо не вбили архиєпископа Йосифа. Міліція поставила його з іншими духовниками під стіну свято-юрських забудівель, роздерла на ньому рясу і дві години тримала під дулами рушниць і кулеметів.

Правдива гроза нагрянула з другим приходом большевиків у 1944 році. Дозволивши похоронити Митрополита Андрея з найбільшими почестями й парадами, в яких взяли участь найвищі цивільні і духовні московські достойники, окупант негайно почав нагінку на УКЦ. В перших днях квітня 1945 року у львівській газеті „Вільна Україна" появилася низка статтей аґента НКВД Володимира Росовича п. з. „З хрестом чи з мечем", в якій цей псевдопубліцист брутально накинувся на покійного Митрополита й на цілу Українсько-Католицьку Церкву.

Після появи цієї статті вже 11-го квітня 1945 року арештовано Митрополита Йосифа Сліпого й увесь єпископат. Ціль арештування була ясна: обезголовити УКЦ і підготувати ґрунт під її ліквідацію, позбавивши її леґального проводу. Заарештованим зроблено закид свого народу, коляборації з нацистами, зв'язків з українським підпіллям, доносів, участи в творенні Дивізії „Галичина" та безліч інших вчинків нижчого порядку, як хабарництва, розпусти тощо. На ділі, всі ці закиди зробили їм тому, що вони не хотіли зректися Берестейської Унії, порвати з Римом і влитися в Російську Православну Церкву, а там і злитися з „братнім російським народом".

І ці буцімто, злочини, а не російсько-большевицька політика і насилля мали, за твердженням москалів, стати причиною провалу Берестейської Унії. На цю тему так пише Сергій Даниленко в статті „Винні перед народом": „Провідники католицької Церкви ніколи не зводили очей з востока Росії... Брестська Унія мала бути тим засобом, з допомогою якого Ватикан прагнув навернути Схід, тобто підкорити папству всю Русь. Ця Унія могла існувати тільки за умов поневолення українського народу іноземними загарбниками. Усі митрополити, що очолювали уніятську Церкву ревно виконували покладену на них папством і світськими володарями місію — освячувати гноблення нашого народу, примушуючи віруючих слухняно коритися чужоземним поневолювачам. Коли всі українські землі возз'єдналися в єдиній українській радянській державі, Унія не може існувати".

Для підтвердження своїх арґументів цей публіцист цитує слова, вкладені в уста о. д-ра Гавриїла Костельника, бо по ходу думок, арґументації й стилізації зразу видно, що д-р Костельник сам не був їх автором: „Годі! Ми ситі Римом, ситі Унією з Римом! Брестська Унія, це сатанинський витвір єзуїтів. Вони видумали її для знищення Русі, для окатоличення всього Сходу. Я був уніятом і загубив гідність пастиря, я був націоналістом і загубив гідність людини. Ми кажемо Унії — годі ганьби!"

Після такого вступного артилерійського обстрілу „уніято-націоналістичних" позицій, ворог зробив перший конкретний крок: зорганізував „Ініціятивну групу по возз'єднанню Греко-католицької Церкви з Руською Православною Церквою". В склад цієї групи, мабуть, проти своєї волі, ввійшли: о. д-р Гавриїл Костельник, парох церкви Преображення у Львові, о. Антоній Пельвецький, парох Нижанкович і генеральний вікарій перемиської епархії і о. д-р Михаїл Мельник, парох Копичинець ґусятинського деканату, представник станиславівської епархії. Трудно сказати, чому саме цих трьох людей стали членами „ініціятивної групи" і з яких спонук ввійшли до її складу. Деякі наші автори й коментатори занадто гостро засуджують цих трьох людей, називаючи їх „зрадниками, юдами, злодіями, самозванцями, запроданцями, рабами, злочинцями, кар'єровичами, співвиновниками в приєднанні УКЦ до Російської Православної Церкви". Воно легко осуджувати когось з безпечного місця. Не кожен може бути героєм чи мучеником-ісповідником. Право на осуд мають ті, які там залишилися і ставлять опір. Інші повинні мовчати до прослідження й виявлення правди. Одне ясне: чи це був би о. Костельник і товариші, чи інша група недобровільних ініціяторів, большевики свій плян знищення УКЦ сяк чи так виконали б, бо це було в плянах їхньої політики. Є багато познак, що о. д-ра Г. Костельника змусив ворог взяти на себе цей непочесний обов'язок. Це видно з його промов, їхньої арґументації, стилізації, словництва. Все те було кимсь заздалегідь заплановане, підготоване, а члени „ініціятивної групи" стали „жертовними козлами". Хай Всевишній їх судить!

(Продовження буде)

ЗВІЛЬНЕННЯ СУДОМ з домашнього арешту колишнього президента і жінки президента Перона Ізабелли Перон стало причиною демонстрації у Буенос Айресі. Ізабеллу Перон, яка обняла пост президента після смерти свого чоловіка Хуана, заарештувала в часі державного перевороту в березні 1976 року військова хунта, яка тоді силоміць перебрала від неї владу. Її арештовано під закидом розтрати державних і суспільних фондів. За суспільні фонди її присуджено домашній арешт, але розтратности державних фондів їй не доказано й суддя звільнив її від вини й кари. Теперішній президент Арґентини ґенерал Роберто Віоля дозволив їй виїхати за кордон. Після короткого перебування в Арґентині вона виїде напостійне до Панами, або Еспанії. Деякі елементи колишньої перонїської партії хотіли б мати її провідником цієї партії, але більшість партії це відхилила.

Совєтська балерина...

(Продовження зі стор. 1)

совєтські чинники в Істанбулі намагалися за всяку ціну виявити місце побуту Галини, щоб її схопити на силу й відставити до СССР.

В Істанбулі вже такі події ставалися, а одною з найславніших було схоплення совєтського дипломата Волкова, який з великою кількістю тайних документів намагався втекти на захід. Одначе заки полагоджено всі формальності відомий совєтський шпигун Филбі, тодішній керівник однієї із секцій англійської тайної служби, повідомив Москву й совєтські агенти схопили Волкова й відставили до СССР, де його закатовано. Цим разом совєтським органам не вдалося виявити, де приміщена Чурсіна й щойно після того совєтські чинники потвердили, що вона відмовилася вертатися. Одначе вони твердять, що це під впливом західніх розвідок, які її перемовили.

Речник Большого балету в Істанбулі заперечив текст заяви Чурсіної, якою вона повідомляла, що не повернеться до СССР і подала причини цього. Совєтські чинники зажадали особистої розмови з нею в Істанбулі, а до турецьких чинників звернулися вони з домаганням, щоб Чурсіної не випущено за кордон, доки до Інстанбулу не прибудуть члени її родини на побачення з нею. Совєтські чинники повідомили, що Чурсіна заховалася в американському консуляті, одначе речник Державного департаменту Дін Фішер не потвердив цього.

Наукові досягнення Зоряни Кавки

Проф. Зоряна Кавка—Молсід

Дня 20-го квітня цього року Луїс Ґіріфалко, ректор Пенсильвенійського університету, проголосив в „Кімнаті рідкісних книжок" Бібліотеки Ван Пелт прізвища вісьмох професорів, які одержали нагороду Крістіана та Мері Линдбек за найкраще навчання.

Не зважаючи на те, що ця нагорода маловідома поза світом Пенсильвенійського університету, з нею пов'язаний великий престиж та можливість швидкого росту в академічному світі.

Ми згадуємо про ту подію тому, що поміж нагородженими кандидатами цього університету була також молода українка Зоряна Кавка-Молсід, заступник професора Школи Медичних Сестер (School of Nursing).

Думаю, що читачам було б цікаво знати більше про неї: звідки вона родом, яка її освіта та наукова спеціяльність, а найважливіше, як вона добилася свого великого досягнення на Пенсильвенійському університеті.

Коли в родині керівника Торговельного відділу Повітового Союзу Кооператив у Стрию Миколи та Володимири Кавок у серпні 1943 року народилася дочка, вони охристили її ім'ям Зоряна, не передбачаючи, що це ім'я стане колись символом її життя. Не передбачали вони також, що приблизно через рік пізніше прийдеться їм покидати рідні землі та шляхом скитальським мандрувати на Захід: Словаччина, Штрассгоф, Бомберг, муравлище табору Ді-Пі в Реґенсбурзі, а наприкінці: Клівленд в Америці.

Тут скінчилася їхня циганська мандрівка та непевність за майбутнє, а для їхньої шестирічної доні — кошмарна казка з 1001 ночі.

Молоденька Зоряна швидко вросла в ґрунт нового довкілля, закінчила середню освіту та стала ученицею Академії Нотр Дам, виявивши там небуденний талант до математично-природничих наук, які згодом стали рушієм її наукових успіхів і досягнень.

Але при цьому вона не відставала від українського русла, закінчила школу українознавства та добилася високих осягів в Пласті (Курінь ім. кн. Ольги), стала його куріною та вірлицею Юнацького Пластового Вишколу.

Не зважаючи на велике навантаження навчанням в обидвох школах та працею в Пласті, Зоряна знаходила ще час на лекції гри на скрипці, на клясичні танці в місцевій школі „The Ballet Russe Academy" та виступи на українських імпрезах.

Але надійшов 1961 рік, прогомоніли мелодії ґрадуаційних парад у Нотр Дам Академії, яку вона закінчила з багатьма відзначеннями, і по 12-річнім перебуванні в Клівленді Зоряна переїхала на дальші студії до Філядельфійського коледжу фармацевтики і точних наук, де вона присвятилася навчанню фармацевтики.

На висліди її наполегливої праці не треба було довго чекати; її прізвище з'являється щороку на почесній деканській листі, а за свої високі студійні оцінки дістала стипендію Wholē Sale Drug Scholarship of Philadelphia. Вона стала членом, а згодом президентом студентського фармацевтичного Fraternity Ламбда-Каппа-Сіґма, її запрошують стати членом Фармацевтичного Почесного Товариства та вибирають її двічі делеґатом на Міжнародний студентський фармацевтичний конґрес в Дабліні, Ірляндія (1965), та у Відні, Австрія (1966). Врешті вона стає науковим дослідником Американської Фундації Фармацевтичної Освіти.

В 1966 році Зоряна закінчила Філядельфійський коледж, здобувши друге місце поміж 140 ґрадуантами з нагородами і відзначеннями за найвищі оцінки в таких предметах, як фармакологія, хемія та ляборатрійна праця.

Не зважаючи на цілу низку пропозицій на добрі посади, Зоряна вирішує далі поглибити свої знання, щоб здобути докторат.

В 1970 році вона одержує ступінь маґістра знання.

Три роки пізніше (1973) Зоряна здобуває докторат.

Д-р Артур Осол, президент Філядельфійського коледжу фармацевтики та точних наук, передаючи Зоряні диплом доктора ту, сказав до неї, що вона є першою жінкою, що за 152 років існування цього коледжу здобула докторат.

З одержанням доктората перед Зоряною відчинилися ворота академічної кар'єри. Професія університетського виклада не була для неї новиною, бо вона пройшла за останніх п'ять років крізь усі щаблі університетської драбини, спершу у фармацевтичному коледжі, а пізніше в Пенсильвенійському університеті, школі медсестер, де вона на становищі інструктора та асистента професора викладала фізіологію та анатомію.

Переломовим роком для неї був 1974 рік, в якому вона одержала постійне становище заступника професора та була вибрана видатною жінкою року в Америці (Outstanding Young Women of America).

Зоряна за короткий час своєї наукової кар'єри написала п'ять наукових праць в Американському журналі фармацевтики, виголосила доповідь на Міжнародному Конґресі Трансфузії у Вашінґтоні (1967) та є співавтором 1000-сторінкового підручника клінічної фармакології, що появиться накладом видавництва Т.Б. Липпінкат Паблішінґ Ко восени 1981 року. Головним автором цього підручника є її чоловік д-р Томас Молсід, який так само як і вона займає становище професора Пенсильвенійського університету. Вони мають двох дітей — Марка та Наталку.

Крім своїх викладацьких обов'язків в Пенсильвенійському університеті та у Філядельфійській Школі фармацевтики вона проводить також наполегливі лябораторійні досліди в ділянці імунології.

Лев Яцкевич

Цим повідомляємо, що заходами Організацій:

Американські Друзі АБН, Американці за Визволення Поневолених Націй (АВПН) та Національна Конференція Американських Етнічних Груп

відбудеться **в неділю, 12-го липня 1981 року, о год. 12-ій дня, на острові біля Статуї Свободи** *відзначення*

ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ (ТПН)

ПРИ МАСОВІЙ УЧАСТІ АМЕРИКАНСЬКИХ ЕТНІЧНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ГРУП І ПОЛІТИЧНИХ ДІЯЧІВ ЗСА.

В ПРОГРАМІ:

Богослуження, відкриття офіційної частини, прочитання Проклямації ТПН за підписом Президента ЗСА і Проклямацій Губернаторів Ню Йорку, Ню Джерзі та Посадника міста Ню Йорку.

Промови Представників Організацій, мистецька частина та покладення вінка у стіп Статуї Свободи.

•

В неділю, 19-го липня 1981 р., на закінчення ТПН *відбудеться:*

Год. 10-та ранку — ЗБІРКА НАЦІОНАЛЬНИХ ГРУП на 5-ій вул. і 5-ій Авеню;

Год. 10-та ранку — МАРШ по 5-ій Авеню з прапорами, транспарентами до 72-ої вулиці — Центральний Парк;

Ґод. 11-та ранку — ПОЧАТОК ОФІЦІЙНОЇ ЧАСТИНИ ТПН: виступ представників і на закінчення МИСТЕЦЬКА ЧАСТИНА НАЦІОНАЛЬНИХ ГРУП.

В поході буде брати участь КИТАЙСЬКА ДУХОВА ОРКЕСТРА — 40 осіб.

•

Закликаємо всіх Українців прибути масово в національних строях, з прапорами і транспарентами до Статуї Свободи 12-го липня і 19-го липня — в марші до Центрального Парку.

КРАЙОВА УПРАВА СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНА (СВУ)

На черешні

(Продовження зі стор. 2)

черешнями або і цілі верхи.. Гаївчани, мали для зривання черешень легкі, зроблені з кори коробки з ключками, які легко було можна завішувати на гіллях. Наші коновки, чи банки не скоро наповнювалися, бо перші, найкращі йшли звичайно, спершу до...шлунка. Ці знамениті, солодкі неначе нектар, соковиті овочі, були нашою цілоденною поживою; ніхто з нас не відчував ані голоду ані спраги... Немов великі птахи, стоячи, чи пак сидячи на черешнях, перегукувалися ми зі своїми сусідами, перелазили з однієї на одну. Часом затріщала під тягаром нашого тіла галузка, а коли стерпли ноги, злазили ми на землю трохи відпочити. І так на солодкому дозвіллі зривання черешень минав день.

Після заходу сонця, коли минула спека, поверталися додому з повними відрами.

Найкращими мистцями у зриванні черешень були без сумніву наші гаївчани; вони найскорше наповнювали свої коробки. Щодня вони вранці носили продавати черешні на базар до Тернополя. Ранні сорти швидко псувалися і їх треба було споживати, варити кисілі або вареники... З пізніх сортів виробляли гаївчани, а також і міщани, вина на меді т. зв. вишняки. Відома родина Сеньківських, яка мала в Гаях найбільшу пасіку та сад, виробляла знаменитий питний мед та вишняки-черешняки, якими часто вгощала не лише численну родину, але також багатьох знайомих з нагоди весіль, свят, та інших принагідних зустрічей.

• • •

Сьогодні це все змінилося, як і змінилося обличчя давнього Тернополя та суміжних сіл. З колишніх заможніх тернополян та гаївчан залишилися одиниці. Їхні врожайні поля, гаї, сіножаті забрано до колгоспів, не залишилося либонь і багато кремезних дерев-черешень. Їх напевно зрубали нові хозяї на опал. Лише спогади пригадують нам ті щасливі, безжурні дні, які ми колись проводили влітку, в Гаях на черешнях.

В ІЗРАЇЛІ ВІДБУВАЮТЬСЯ політичні торги у зв'язку з формуванням кабінету Менахемом Беґіном. Беґін потребує 13 голосів, щоб здобути більшість у парляменті та затвердження його кабінету. Ті голоси мають праві релігійні партії. Крім них є ще партія Телєм, засновником якої був колишній міністер закордонних справ у кабінеті Беґіна Моше Даян. Одначе та партія має тільки два голоси в парляменті і вона не може мати вирішального впливу.

ДОПОВНЕННЯ

У репортажі Л.В. про „Весняний Концерт" ШКМ у ч.118 „Свободи" з п'ятниці, 26-го червня, не було поіменно подано складу кобзарського тріо, яке грало і співало в квартеті з гостем з Детройту тенором Павлом Писаренком народну перлину „Ой, у полі могила з вітром говорила". Ці три бандуристи-віртуози були: Олесь Фурда, Михаїл Невмержицький і мистецький керівник ШКМ Юліян Китастий. — Ред.

БУДІВЕЛЬНИЙ КОМІТЕТ

Української Православної Церкви свв. апп. Петра і Павла в Ґлен Спей, Н. Й.

ОБХОДИТЬ СВОЄ

ХРАМОВЕ СВЯТО

в неділю. 12-го липня 1981 року

Год. 11-та ранку — **УРОЧИСТА СЛУЖБА БОЖА,** опісля

ПІКНІК на Оселі УБСоюзу

СМАЧНА ЇЖА, ХОЛОДНІ НАПИТКИ І БАГАТО РОЗВАГ.

Щиро запрошуємо Українське Громадянство на наше свято, провести гарно час серед мальовничої природи.

Автобус з Ню Йорку від'їде до Ґлен Спей в неділю, 12-го липня, о год. 7:30 ранку з-під УНДому, 2-га Авеню в Ню Йорку.

Квитки на автобус, по зниженій ціні, треба набути заздалегідь в Українській Православній Кредитівці, 304 Схід, 9-та вул., Ню Йорк, Н. Й. (212) 533-2980.

34-ий Конвенційний Комітет Української Православної Ліґи в ЗСА

СПОНЗОРУЄ

виставу драми М. Старицького

ОЙ, НЕ ХОДИ ГРИЦЮ

ЗІ СПІВОМ І ТАНКАМИ

у виконанні

„Студії Мистецького Слова" Лідії Крушельницької в Ню Йорку

з гостинним виступом бас-баритона Метрополітальної Опери

АНДРІЯ ДОБРЯНСЬКОГО

в ролі ГРИЦЯ

в п'ятницю, 17-го липня 1981 року, о год. 7-ій вечора

в залі Woodbridge Junior High School, Barron Avenue, Woodbridge, N.J.

(Exit 11 on N.J. Turnpike)

Вступ $7.00

Квитки замовляти: ST. DEMETRIUS UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH 637 Roosevelt Avenue, Carteret, N.J. 07008. (201) 541-1530 або при касі перед виставою.

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо нашу найщирішу подяку Родині, Приятелям і Знайомим за участь в похоронних відправах нашої Дорогої МАТЕРІ

бл. п.

ЕВГЕНІЇ з НАЗАРКЕВИЧІВ ДЖИҐАЛО

яка відійшла у Вічність 19-го травня 1981 року.

Наша щира подяка: о. Василеві Джулієві за переведення похоронних відправ, п. Андрієві Букові за промову в похоронному заведенні, д-рові Романові Барановському за промову над могилою Покійної, пані Оксані Клюфас за переведення збірок „Замість квітів" на фонди— Патріярший ($260.00) і Українських Інвалідів ($164.00), і Всім, що прислали свої співчуття. нехай Добрий Господь благословить Вас усіх за це!

Опечалені:

БОГДАН — син з дружиною ІРЕНОЮ і РОДИНОЮ

Гантер, Н. Й., 6-го липня 1981 р.

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста Ню Йорку

І

УКРАЇНСЬКІ ВІДДІЛИ ПАБНА та АВПН

ЗАКЛИКАЮТЬ

все Українське Громадянство Ню Йорку, Ню Джерзі й околиць взяти участь у відзначенні

ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

ПРОГРАМА:

НЕДІЛЯ, 12-го ЛИПНЯ 1981 РОКУ

Година 12-та в полудне збірка під СТАТУЄЮ СВОБОДИ на Острові Статуї Свободи, Ню Йорк, де по молитві в намірені уярмлених народів відбудеться

ПРОТЕСТАЦІЙНА МАНІФЕСТАЦІЯ

На Маніфестації від українців промовлять д-р Валентина КАЛИНИК та мґр Борис ПОТАПЕНКО, а в мистецькій частині візьмуть участь молоді українські бандуристи, Галя, Борис і Андрій ГАРМАТІЇ з Озон Парк-у, Н. Й.

НЕДІЛЯ, 19 ЛИПНЯ 1981 РОКУ

Збірка учасників о год. 9:30 ранку на розі 51-ої вул. і 5-ої Авеню, для походу під звуки оркестри Китайської Середньої Школи до „БЕНДШЕЛЛ" в Центральному Парку, Ню Йорк, Н. Й. де на закінчення Тижня Поневолених Націй відбудеться

АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ

щоб запротестувати проти народовбивчої русифікації та експлуатації нашої Батьківщини тиранами большевицької Москви та домагатись звільнення всіх українських та інших політичних в'язнів СССР. З доповіддю від українців виступить мґр Роман ЗВАРИЧ. В мистецькій частині виступить бандуристка Наталка ГОНЧАРЕНКО та інші.

До активної участи в 22-ім з черги відзначенні Тижня Поневолених Націй просимо все Українське Патріотичне Громадянство, молодь по можливости в одностроях, а жінки й дівчата в народних строях, щоб підтримати наш уярмлений але не скорений нарід в його затяжній боротьбі відзискати свободу у своїй власній Українській Суверенній Державі.

Управа КОУАО, Відділ УККА Великого Ню Йорку

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 7-го липня 1981 р., з Волі Всевишнього, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла від нас у Вічність, на 73-му році життя, наша Дорога, Незабутня СЕСТРА, ТЕТА І КУЗЕНКА

бл. п.

ОЛЬГА — ОЛЮНЬКА МИСЮК

нар. в Делятині — Горис ІІ над Прутом.

ПАНАХИДИ — в четвер, 9-го липня 1981 р., о год. 7:30 веч. і п'ятницю, 10-го липня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 11-го липня 1981 р. з того ж похоронного заведення, о год. 9:30 ранку, до церкви св. Юра, при 7-ій вул., а опісля на український цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

сестри:
АННА БОҐАРТ зі сином інж. АДРІЯНОМ з дружиною і родиною
МАГДАЛИНА ГАЙДЕС
КАТЕРИНА БІГУН з донькою д-р мед. ОЛЕЧКОЮ, з чоловіком інж. МИКОЛОЮ і родиною
брат — ІВАН МИСЮК з родиною
сестра — МАРІЯ ЛЕВИЦЬКА
з донькою ЛІДОЮ і з родиною
та зі сином адвокатом БОРИСОМ з дружиною і родиною
тіточна сестра — МАРІЯ СТРУМІНСЬКА
зі сином д-ром мед. ЯРОСЛАВОМ з дружиною і родиною
та донькою маґістер МАРІЄЮ з чоловіком д-ром РОМАНОМ і сином адвокатом ТАРАСОМ
тіточний брат — ІВАН МИСЮК з дружиною
з доньками АННОЮ КРІЛЬ з чоловіком і родиною
та СТЕФАНІЄЮ
кузен — інж. РОБЕРТ ВАЩУК з дружиною ЛЕСЕЮ
кузенка — ХРИСТИНА БАРТОШ з чоловіком інж. КАРЛОМ
кузени - МАРІЯ і ЮРІЙ МИСЮК
зі синами: ВАСИЛЕМ з дружиною ГАЛИНОЮ і родиною та ВОЛОДИМИРОМ
Ближча і дальша Родина в Україні

НАГОРОДА ДЛЯ ДОБРОДІЯ ШКОЛИ Р. БАРОНА

На успішному „Весняному Концерті" Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку, в неділю, 14-го червня, відбулося вручення плякети з вдячним написом від ШКМ координаторові етнічних груп Нюйоркської Стейтової Ради сприяння мистецтву Робертові Баронові, завдяки якому ШКМ не раз дістала фінансову допомогу. На світлині (зліва) Р. Барон, Джорджін Лесюк і Орест Баранський, член Управи ШКМ, який представив Р. Барона і коротко розповів присутнім про заслуги нагородженого для розвитку українського мистецтва.

Про золотий ювілей ОДВУ в Рочестері

17-го травня цього року українці Рочестеру, Н.Й., відзначили 50-ліття 20-го Відділу Організації Державного Відродження України (ОДВУ) академічною програмою, концертом та бенкетом.

Святкування відбулося в парафіяльній залі української католицької церкви св. Йосафата, і на нього прибули коло 300 гостей, між ними 44 делегати від місцевих громадських організацій і товариств та інших міст Америки й Канади.

Кульмінаційними точками Золотого Ювілею були: промова президента СКВУ Миколи Плав'юка, доповідь голови Центральної Управи ОДВУ д-ра Богдана Шебунчака та сольоспів оперної співачки Марії Кокольської-Мусійчук.

Ювілейне свято відкрив голова 20-го Відділу ОДВУ Володимир Зелез, господарем свята був мгр фармацевт Андрій Стеців. Привітавши гостей, Стеців коротко розказав про діяльність 20-го Відділу ОДВУ, який був заснований в Рочестері в 1931 році Омеляном Сеником-Грибівським, найближчим співпрацівником Євгена Коновальця.

Гон ювілейній програмі надали прислані благословення від Владик українських церков обох вировизнань, католицького і православного від Патріярха й Кардинала Блаженнішого Йосифа, від Митрополита УАПЦеркви Блаженнішого Мстислава, від Архиєпископа-Митрополита УКЦеркви в Америці Владики Стефана, Владики Стемфордського Василя. Цитати з цих благословень зачитав господар свята, а повний текст їх та інші тексти пасторських благословень та привітання громадсько-політичних організацій надруковані в „Пропам'ятній книзі", що її видав 20-ий Відділ ОДВУ з нагоди свого 50-річчя, і яку кожний гість ювілейного свята одержав безкоштовно. Книжка має 98 сторінок. В ній подано багато документального матеріялу з діяльности Відділу на протязі першого півсторіччя його існування; сторінки ілюстровані світлинами, тут же короткий історичний нарис і хроніка Відділу, голоси української та англомовної прес , стаття проф. Петра Стерча „У 50-річчя ОДВУ", коротше кажучи, книжка ця є цінним вкладом в історію ОДВУ взаагалі і 20-го Відділу зокрема. Вона також є виявом вдячности всім патріотам ОДВУ в Рочестері, — тим, які померли, і тим, які живуть, — що несли й несуть прапор українського народу в боротьбі за українську державу. Щире спасибі громаді, що так щиро фінансувала видання.

Теплими оплесками привітали присутні почесних гостей ювілейного свята: чотирьох священиків українських церков обох віровизнань, президента СКВУ Миколу Плав'юка, голову Центральної Управи ОДВУ доктора Богдана Щебунчака і його дружину доктор Шебунчак, голову Українського Братського Союзу Івана Олексина з дружиною, Леоніда Філя, голову УНО в Канаді, голову рочестерського Відділу УККА адвоката Василя Андрушина, голову 20-го Відділу ОДВУ Володимира Зелеза, Ярославу Зелез, голову місцевого Відділу Залотого Хреста і Марту Кокольську-Мусійчук, оперну співачку з Ню Йорку.

Президента СКВУ М. Плав'юка гості привітали оваційно вставанням з місць. Це був щирий вияв почувань до людини, що очолює найвищий пост в громадсько-політичному житті української еміграції у діяспорі.

Доповіді про 50-ліття ОДВУ в Америці та про Золотий Ювілей Двадцятого Відділу в Рочестері виголосив д-р Б.Шебунчак. Він підкреслив, що ОДВУ створена з ціллю, щоб об'єднано спільними силами допомагати матеріяльно і морально українському народові в боротьбі за державне відродження, і ці завдання 20-ий Відділ ОСВУ виконував з честю на протязі цілого півсторіччя. ОДВУ-єдина українська організація в Америці, поза церквами й братськими союзами, яка, не зважаючи на всі трудноші й перешкоди, проіснувала 50 років в творчій праці для добра українського народу. Між Першою й Другою світовими війнами ОДВУ була найважливішим чинником у політично-організаційній діяльності українців в Америці, виявивши практичну допомогу Україні в боротьбі за волю. Наприклад, 20-ий Відділ ОДВУ в Рочестері зібрав в 1932 році шість тисяч долярів та велику кількість речей домашнього вжитку і вислав, як допомогу поневоленій батьківщині.

Д-р Шебунчак вручив грамоти відзначення основоположникам 20-го Відділу ОДВУ і тим членам організації, які мали певні заслуги. Грамоти одержали: Константин Шевчук, Микола Перчик, Михайло Попович, Василь Попович, Андрій Задорецький, Іван Ґрозяк, Роберт Шереліс.

Мистецька програма почалася виступом піяністки Лесі Борисенко, яка виконала два твори, написані для піяніно: „Гумореску" Людкевича та „В гаю зеленім" Безкоровайного. Галина Остапюк по-мистецькому рецитувала поему Миколи Вереса „Україна". Ґості слухали з затаєним віддихом і бурхливими оплесками дякували Остапюк, що так зуміла передати поетичне слово. Марта Кокольська-Мусійчук, оперна співачка, виконала чотири пісні, тематично пов'язані з ювілейним святом у музичному супроводі на піяніно Кріса. Кокольська-Мусійчук була прикрасою мистецької програми.

Імпрезова частина ювелею закінчилася промовою президента СКВУ М. Плав'юка. Він говорив про українські справи на форумі світових подій, включно з тими, що відбуваються в Об'єднаних Націях та на Мадридській конференції. Він також поінформував присутніх про патріотичний визвольний рух в Україні, який (письмово) уповноважив СКВУ, а не когось іншого, заступати в вільному світі інтереси українського народу. Окремо зупинився на сумному факті розбиття української громади в Америці, що була об'єднаною в Українському Конгресовому Комітеті.

Промова Плав'юка справила велике враження на присутніх. Йому подякували гості довготривалими оплесками.

Під час бенкету привіти виголосили: Леонід Філь, Іван Олексин, Ярослав Зелез та основоположник 20-го Відділу ОДВУ в Рочестері, перший секретар цієї організації Константин Шевчук, якому сповнилося вісімдесят шість років.

Пізніше господар свята представив присутніх делегатів від місцевих організацій та з-поза Рочестеру: з Амстердаму був Роман Лазурко, автор книжки „На шляхах Европи" (амстердамська делегація склала княжий подарунок); канадську делегацію очолювали Леонід Філь та Василь Верига, автор книжки про Українську Дивізію, делегацію зі Сіракюз очолював мгр Михайло Середович; з Ютики — Омелян Томич, а з Баффало — брати Чмоли, брати Пресляки (від хору „Бурлаки"), доктор Сайкевич, доктор Дорощак та інші. Розуміється „закордонні" гості-делегати користувалися найбільшою пошаною, бо їх імена зібрали найщиріші оплески.

Були й письмові привітання, які не поміщені в „Пропам'ятній книзі". Господар свята всіх текстів не читав, лише головніші: від почесного голови Центральної Управи ОДВУ д-ра Богдана Гнатюка, від редактора „Самостійної України" Степана Куропася, від кореспондента Ярослава Стасика (щирий привіт і щедрий ювілейний подарунок), від доктора М.Чаповського та від 38-го Відділу ОДВУ в Гемпстеді, Н.Й.

Бенкет закінчився молитвою вдячности, яку проказав парох церкви св. Йосафата монс. о. Микола Бабак та національним славнем „Ще не вмерла Украна".

Ювілей був успішний під кожним оглядом: моральним і матеріяльним. Прибуток з імпрези буде пересланий на потреби Центральної Управи ОДВУ.

(Х.Д.)

„Ми цього..."

(*Продовження зі стор. 2*)

ться до права народів на самовизначення. Коли в англійському парляменті в 1945 році відбувалися дебати про конференцію в Ялті, то міністрові закордонних справ Іденові поставлено питання про національну приналежність населення Галичини, яку союзники Сталіна віддали на поталу московським політбюрократам. Іден відповів, що в Галичині живе українська людність.

Про ворога Римської Республіки полководця Картаґіни-Ганнібала казали римляни:

„Ти, Ганнібале, умієш перемагати, та не вмієш використати перемоги" (Vincere scis, Hannibal, victoria uti nescis). Це можна прикласти й до політики урядів західніх великодержав у Другій світовій війні.

Ця помилкова політика підготувала ґрунт для могутности совєтської імперії, що поширила своє впливи в цілому світі. Заслужена кара не впала на голови совєтських політбюрократів, що своїм союзом з Гітлером з 23-го серпня 1939 року дала почин для Другої світової війни.

ДО ПІВНІЧНОЇ ІРЛЯНДІЇ прибула з Індії Мати Тереса, яка бере участь в заходах для припинення жорстокої боротьби ірляндських католиків проти протестантів та проти англійської влади. Мати Тереса засудила голодівку тих членів ІРА, які хотять своєю голодовою смертю змусити англійських протестантів до уступок. В тому самому часі представники ірляндських католицьких кіл відвідали тюрму Мейз, де члени ІРА голодують до смерти й намагалися їх намовити, щоб вони перервали голодівку.

СВЯТО С. ПЕТЛЮРИ В БАФФАЛО

(В. Д.) — Заходами Товариства Прихильників УНР та української православної громади парафії Св. Тройці в Баффало в неділю, 7-го червня цього року, відбулася академія, присв'ячена пам'яті Головного Отамана С. Петлюри. Зібрані в залі церкви Св.Тройці вислухали доповідь, яку відчитав Ілля Демиденко з Рочестеру та коротку мистецьку програму. Діти парафіяльної школи Наталя і Володя Тупицькі склали квіти перед портретом Головного Отамана на сцені, яку по-мистецькому вдекорував Володимир Квартирук. Патріотичні деклямації з почуттям виконали Анна Макуха і учень школи Андрій Дмитріюк.

Весь чистий дохід організатори свята передали на Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН КЛАПКО, член УНС Відд.147 св. Михаїла в Аллентавн, Па., помер 15-го березня 1981 р. на 63-му р. життя. Нар. 1918 р. в Аллентавн, Па.; членом УНС став у 1937 р. Залишив у смутку дружину Марію Е. Похорон відбувся 18-го березня 1981 р. на укр. правосл. цвинтарі св. Марії у Вайтголл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Гуцайлюк, секр.

ТЕОДОР КОВАЛЮК, член УНС Відд.296, помер 18 червня 1981 р. на 87-му р. життя. Нар. 1894 р. в Зах. Україні; членом УНС став у 1936 р. Залишив у смутку дочку Анну, синів Евгена і Николу, 8 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Юніон у Ню Кенсінґтон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Лобур, секр.

ДМИТРО ЛЕШКО, член УНС Відд. 176 ім. Тараса Шевченка в Чікаго, помер 18-го квітня 1981 р. на 64-му році життя. Нар. 1917 р. в Україні; членом УНС став у 1951 р.Залишив у смутку дружину Анну, сина Юрія з дружиною, дочку Соню з мужем, двох внуків, три сестри в Україні та ближчу і дальшу родину в Америці і в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Остап, секр.

МАРІЯ САЇВ (турк), членка УНС Відд. 11 св. Михаїла в Джонставн, Па., померла 23-го квітня 1981 р. на 90-р. життя. Нар. 1890 р. в Україні; членкою УНС стала в 1922 р. Залишила у смутку сина Стефана,дочки: Гелен, Мері,Стефанію і Ненсі, 12 внуків, 2 правнуків, сестру Павлину. Похорон відбувся 27-го квітня 1981 р. на правосл. грецькому цвинтарі у Віндбер, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
І. Сцілений, секр.

ІРИНА СУДЧАК, членка УНС Відд. 473 ім. сотн. Ю. Головінського в Монтреалі, померла 15-го квітня 1981 р. на 73-му р. життя. Нар. 1908 р. в Стебнях, Україна;Залишила у смутку доньку Олесю В. Чехут, зятя Ярослава, сестер, братів та дальшу родину на рідних землях і в Америці. Похорон відбувся 20-го квітня 1981 р. на цвинтарі Кот де Нейдж в Монтреалі.

Вічна Їй Пам'ять!
Віра Баніт, секр.

ЕЛЬВЕДА ЧАРИК, членка УНС Відд. 7 ім. Дмитра Капітули у Мек Аду, Па.,померла 12-го травня 1981 р. на 63-му р. життя. Нар. 1917 р.; членкою УНС стала у 1939 р. Залишила у смутку чоловіка Михайла і доньку.Похорон відбувся на цвинтарі св. Патрика у Мек Аду, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелен Словік, секр.

ІВАН ДАНКО, член УНС Відд. 161 св. Василія в Ембрідж, Па., помер 27-го квітня 1981 р.Нар. 1924 р. у Фріленд, Па.; членом УНС став у 1953 р. Залишив у смутку сина Івана з дружиною Стефанією. Похорон відбувся 2-го травня 1981 р. на укр. кат. цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембрідж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Андрій Джула, секр.

СТЕФАНІЯ СОБОЛЬ, членка УНС Відд. 163 Т-ва Єдність у Філядельфії, Па., померла 8-го червня 1981 р.на 90 р. життя. Нар. 1890 р. в Болехові, пов. Долина, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1941 р. Залишила у смутку дочки: Роману й Еленору, 4 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 11-го червня 1981 р. на укр. кат. цвинтарі у Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Вічна Їй Пам'ят!
Теодор Дуда, секр.

ВАСИЛЬ ГРИНЮК, член УНС Відд. 448 Самопоміч в Монтреалі, помер 17-го квітня 1981 р. на 84-му р. життя. Нар. 1896 р. в с. Заставна, Україна; членом УНС став у 1953 р. Залишив у смутку дружину Евфрозину,синів: Петра, Івана і Василя, дочку Марію, сестру і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 20-го квітня 1981 р. на цвинтарі Кот де Нейдж в Монтреалі.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Перейма, секр.

АННА ПРИДУН, членка УНС Відд. 67 Запорозька Січ в Ансонії, Конн., померла 13-го червня 1981 р. на 67-му році життя. Нар. 1914 р. в Дерби, Конн.; членкою УНС стала у 1939 р. Залишила у смутку чоловіка Тараса, дві дочки, сина, три сестри, двох братів та 7-ох внуків. Похорон відбувся 16-го червня на цвинтарі свв. Петра і Павла в Дерби.

Вічна Їй Пам'ять!
Володимир Пеп'юк, секр.

ЗЕНОВІЙ ТИМОЧКО,член УНС Відд. 452 Український Клюб в Іст Чікаго, Інд.,помер 19-го травня 1981 р. на 66-му р. життя. Нар. 1915 р. в Детройті, Міч.;членом УНС став у 1947 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Зеновія Т., дочку Карол і 3 внуків. Похорон відбувся 22 травня 1981 р. на цвинтарі Елмвуд у Гаммонд, Інд.

Вічна Йому Пам'ять!
Мері Сцебело, секр.

МАРІЯ ДЕМЧУК, членка УНС Відд. 424 у Філядельфії, померла 1-го травня 1981 року на 58-му р. життя. Нар. 1920 р. у Вікс Барро, Пенн,; членкою УНС стала у 1964 р. Залишила у смутку Надю Демчук і Петра Демчука. Похорон відбувся на цвинтарі Овкленд, Філядельфія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
В. Трипупенко, секр.

СЕДІ КОВАКОВСЬКА, членка УНС Відд. 63 Січ у Форд Сити, Пенсильвенія, померла 19-го січня 1981-го року на 62-му р. життя. Нар. 1919 р. у Форд Сити, Па.; членкою УНС стала у 1940 р. Залишила у смутку три замужні дочки. Похорон відбувся 22-го січня 1981 р. на укр. кат. цвинтарі у Форд Сити, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Турко, секр.

СТЕФАНІЯ ЛОПАТЯК, членка УНС Відд. 175 св. Миколая в Детройті, Міч.,померла 14-го травня 1981 р. на 64-му р. життя. Нар. 1916 р. в Дрогобичі; членкою УНС стала у 1952 р.Залишила у смутку чоловіка Володимира, сина Нестора і внучку Мотрю Климишин. Похорон відбувся 18 травня 1981 р. на цвинтарі Голі Кросс у Сан Дієго, Каліфорнія.

Вічна Їй Пам'ять!
Ярослав Базюк, секр.

ВОЛОДИМИР В. СЕДЛЯР, член УНС Відд. 183 ім. гет. І. Мазепи в Детройті, помер 13-го серпня 1978 р. на 69-му р. життя. Нар. 1908 р. в Детройті, Міч.; членом УНС став у 1938 р. Залишив у смутку доньку Цинтію, кревних і приятелів. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Сепалчер, у Савтфілд, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Залуга, секр.

РОЗШУКИ

МАРІЮ КОЦЮБУ
пошукує сестра КАТЕРИНА ПУК, з Польщі. Марія Коцюба, дочка Івана і Теклі, нар. 28 березня 1918, в Юречкові, воєв. Ряшів, Польща. В часі війни була вивезена до Німеччини. В 1941 р. була в Дісельдорфі. 30 листопада 1951, виїхала через ЗУАДК до Америки. Прошу зголоситися до ЗУАДК.

АННУ ПАХНИЧ
пошукує СТЕПАН ВАСИЛЬОВИЧ ПАХНИЧ, свою тітку, нар. 13 лютого 1909, в Новиці, Україна, дочка Василя. По війні була у Німеччині. 16-го вересня 1951, виїхала через ЗУАДК до Америки. Прошу зголоситить до ЗУАДК-у.

ЯКІВ КАЛІЦЬКИЙ
з Франції,
пошукує свого стрийка
Йосифа Каліцького або Калика, нар. около 1900 р., в 1920, приїхав до Америки і став горожанином, був одружений. В 1939 була остання вістка від нього з Філядельфії. Він або Родина — зголоситись до ЗУАДК-у.

Адреса ЗУАДК:
United Ukrainian American Relief Committee
1321 W. Lindley Avenue
Philadelphia, Pa. 19141
Tel.: (215) 455-3774